

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Partners in safety

Nieuwsbrief contractors TenneT

Welkom

Hierbij ontvangt u – voordat het merendeel van ons op vakantie gaat – weer onze nieuwsbrief met nieuws over veiligheid bij TenneT. In de vorige nieuwsbrief hebben we u om uw mening gevraagd. Wat vindt u van de inhoud en lay-out van onze nieuwsbrief? We hebben veel reacties mogen ontvangen, dank daarvoor! De resultaten vindt u terug onder het kopje Laatste nieuws.

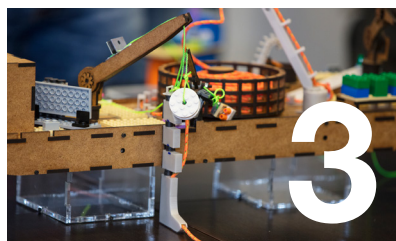
In dit nummer staan we zoals gewoonlijk stil bij onze vaste thema's zoals de Safety Culture Ladder, Safety nieuws en het leren van incidenten. Maar ook informeren we u graag over nieuwe ontwikkelingen. Zo hebben we een interessant verhaal over

'Energized working' bij TenneT. Oftewel, werken onder hoogspanning. De proef met het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden terwijl er nog spanning op de lijn staat, is recent uitgevoerd. Henk Barentsen, Senior Manager Grid Service Nederland, vertelt er alles over en geeft antwoord op de vraag 'hoe (on)veilig is dat eigenlijk?'.

Oscar van Aagten

Veel leesplezier. En via deze weg wens ik iedereen die van een welverdiende zomervakantie gaat genieten, een fijne en veilige tijd!

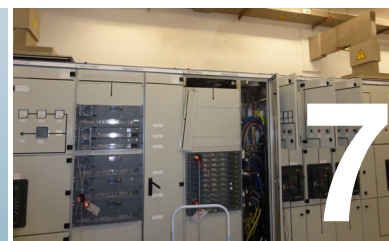
Better Together
HSSE events 2018

[Lees meer](#)

Opvallende
progressie

[Lees meer](#)

Incidenten en ver-
betermaatregelen

[Lees meer](#)

Energized
working

[Lees meer](#)

Welkom

Laatste nieuws

Safety Culture Ladder

Incidenten onderzoek

In Focus

Links

Laatste nieuws

TenneT gecertificeerd op Trede 3 van de Safety Culture Ladder!

Audit

In maart en april van dit jaar heeft Kiwa de Veiligheidscultuur van TenneT in Nederland en Duitsland uitgebreid geauditeerd. Onderzocht werd in hoeverre we voldoen aan de eisen van de Safety Culture Ladder (SCL), een standaard van de NEN. De Safety Culture Ladder is een norm die beschrijft waaraan een goede veiligheidscultuur moet voldoen. Na 13 auditdagen, 13 locatiebezoeken en bijna 100 interviews in Nederland en Duitsland constateert Kiwa dat we ruimschoots voldoen aan de eisen van Trede 3 (Calculatieve cultuur). Op een aantal onderdelen (zoals beïnvloeding van leveranciers, beleid en strategie, naleving / bekendheid met werkplek procedures) functioneren we al op Trede 4. Dat is een prachtig resultaat voor een complexe organisatie als TenneT.

[> lees verder](#)

Safety Visie 2022

Op basis van het SCL eindrapport van Kiwa maken we een plan van aanpak voor het vervolg: het verder versterken van aspecten op Trede 3 en vooral een plan om op termijn een proactieve veiligheidsorganisatie op Trede 4 te worden. Dit plan combineren we met onze nieuwe Safety Visie 2022 en Roadmap, die we nu aan het ontwikkelen zijn. De huidige Safety Visie loopt immers tot eind dit jaar. In de nieuwe visie ligt de focus op de pijlers safety leadership en contractor management. Bij Trede 4 van de Safety Culture Ladder gaat het ook om het versterken en uitbouwen van deze pijlers. Verder richten we ons meer op het vieren en breder uitnutten van successen, gaan we KPI's ontwikkelen die passen

bij de toekomst en intensiveren we onze acties als het gaat om veiligheid in de keten. Heeft u nog waardevolle suggesties en/of ervaringen die u wilt delen? Mail deze dan naar safety@tennet.eu.

Klanttevredenheidsonderzoek

Sinds eind 2016 versturen we elk kwartaal deze nieuwsbrief naar onze leveranciers. In de vorige nieuwsbrief hebben we uw mening gevraagd over de inhoud en vorm. We hebben 48 reacties van 45 organisaties mogen ontvangen. Daar zijn we heel blij mee! Hieronder vindt u de resultaten. De scores op inhoud en vorm worden goed tot zeer goed beoordeeld. Dit geeft ons vertrouwen om op deze manier door te gaan. Mocht u verbeter suggesties hebben, dan kunt u ons altijd mailen via safety@tennet.eu.

Vragen	JA	NEE
Leest u de nieuwsbrief? Ja / Nee	48	0
Stuurt u de nieuwsbrief door naar collega's? Ja / Nee	40	8
Zou het voor u een probleem zijn als de nieuwsbrief alleen in het Engels wordt gepubliceerd? Ja / Nee	26	22
Mogen wij u bellen voor een korte toelichting en verdere verdieping?	21	27
Gemiddelde score (schaal 0 - 10)		
Welk cijfer geeft u voor de relevantie van de inhoud van de nieuwsbrief? Schaal 0 – 10 (10 is het hoogste cijfer)	7,5	
Welk cijfer geeft u voor de diepgang van de inhoud van de nieuwsbrief? Schaal 0 – 10 (10 is het hoogste cijfer)	7,3	
Welk cijfer geeft u voor de gebruiksvriendelijkheid van de opmaak/vormgeving van de nieuwsbrief? Schaal 0 – 10 (10 is het hoogste cijfer)	8,1	

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Laatste nieuws

Aannemers doen praktische ervaring op tijdens 'Better Together'-dagen

Aannemers betrokken bij het gehele COBRACable-project zijn bij elkaar gekomen tijdens vier zogeheten 'Better Together'-dagen over veiligheid, beveiliging, gezondheid en milieu (Health, Safety, Security & Environment, HSSE). De bijeenkomsten werden gehouden op de COBRACable-locaties in Endrup (Denemarken) en Eemshaven (Nederland) en het Cable Enterprise-schip (Finland).

De COBRACable is een nieuwe, 325 km lange onderzeese gelijkstroomverbinding (interconnector) die het Nederlandse en Deense elektriciteitsnet rechtstreeks met elkaar zal verbinden. De deelnemers kregen de kans om praktische ervaring op te doen tijdens een zogeheten 'Rehearsal of Concept' (RoC), oorspronkelijk een militaire oefening. Dit gaf iedereen de mogelijkheid om de vereiste veilige werkwijzen te bespreken en om na te denken over hoe we kunnen samenwerken voor meer veiligheid.

Tijdens de laatste HSSE-dag werd een RoC-oefening uitgevoerd onder leiding van Kim Nødskov, die een driedimensionaal model van

het Ulisee-ponton heeft opgesteld. Dit model werd gecombineerd met een driedimensionaal model van de dijkovergang dat is opgesteld door aannemer De Romein. Doel was om de mogelijkheden voor veilig kabeltrekken over de dijk te verkennen, evenals het gebruik van een verticale injector op het ponton. De oefening leverde enkele interessante VGM-aandachts-punten op die zullen worden opgepakt voordat de kabeltrekwerkzaamheden van start gaan.

Aan het einde van de oefening zei Paul-Jacob Vilhelmsen: "In aansluiting op de 'Safety by Design'-sessies is het duidelijk dat de medewerkers die het systeem gaan bouwen en onderhouden, in de toekomst altijd moeten worden betrokken bij het proces, bij voorkeur met behulp van een driedimensionaal model. Dit stelt ons in staat om alle VGM-risico's tijdig aan te pakken en op te lossen voordat ze een probleem gaan vormen. 'Better Together' – samen staan we sterk."

In totaal waren er vier 'Better Together'-dagen in 2018, waarbij de projectleiding en de uitvoerende medewerkers samenwerkten aan veiligheid, beveiliging, gezondheid en milieu.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Opvallende progressie

Update uitrol Safety Culture Ladder bij TenneT leveranciers

Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Opvallende progressie

Volgens Kiwa heeft TenneT opvallende progressie gemaakt ten opzichte van een jaar geleden: het hele bedrijf liet overal zien dat veiligheid belangrijk was: van een sterk gecommitteerde directie tot duidelijk zichtbare veiligheidscampagnes op bouwketen diep in Duitsland tot uitvoerders en monteurs die zeer betrokken waren bij veiligheid.

Duidelijk is ook geworden dat het vakmanschap van TenneT medewerkers hoog is en bijdraagt aan veiligheid op de werkvloer. Veiligheidsbewustzijn was op alle bezochte locaties zeer hoog en op veel plaatsen is sprake van een goede aanspreekcultuur.

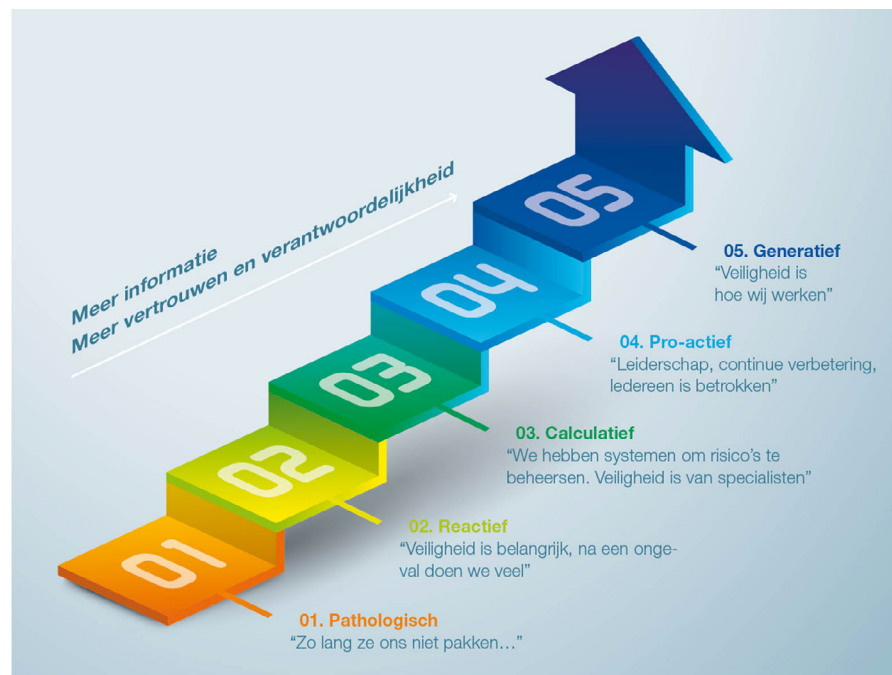
Continu verbeteren

En ja, uiteraard kunnen we nog dingen verder verbeteren. We kunnen nog meer een lerende organisatie worden als we de informatie uit Itask en Safety Walks en werkplek-inspecties nog beter gebruiken om veiligheidsissues aan te pakken en op te lossen.

Daarnaast zien we op elk bouwproject andere vormen

van veiligheidscommunicatie, blijkbaar is er nog niet één standaard voor. Dat kan effectiever. En we moeten blijven focussen op de wil om veilig te werken, omdat we

nog steeds (onder)leveranciers tegenkwamen die zich niet aan de veiligheidsafspraken hielden. TenneT zal moeten nadenken hoe ze ook bij haar onderaannemers veiligheid hoog op de agenda houdt.

Vervolg

Op basis van het eindrapport van Kiwa maken we een plan van aanpak voor het vervolg: het verder versterken van aspecten op Trede 3 niveau en vooral een plan om op termijn een Proactieve veiligheidsorganisatie op Trede 4 te worden. Dit plan zal aansluiten bij onze nieuwe Safety Visie 2019-2022 die momenteel wordt voorbereid.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Opvallende progressie

Update uitrol Safety Culture Ladder bij TenneT leveranciers

Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Update uitrol Safety Culture Ladder bij TenneT leveranciers

Het implementeren van de Safety Culture Ladder bij TenneT leveranciers loopt voorspoedig. Enkele Duitse leveranciers zijn inmiddels gecertificeerd. De eerste leveranciers voor onze offshore activiteiten zijn gecertificeerd en Tideway Offshore Solutions heeft recentelijk zelfs op Trede 4 de audit met positief resultaat afgesloten.

Tussen het moment van het finale oordeel van het certificatie instituut (CI) en de publicatie van het certificaat op de NEN website kan soms wel 4-6 weken zitten. De reden hiervoor is dat de rapportage definitief gemaakt moet worden en vervolgens geeft de CI een positief advies aan NEN. NEN keurt het complete pakket goed en vervolgens vindt uitgifte en publicatie van het certificaat plaats.

Wijzigingen

In de oorspronkelijke selectie van TenneT leveranciers, vinden momenteel nogal wat wijzigingen plaats. Allereerst zijn er leveranciers met uitlopende contracten en/of die niet (meer) direct door TenneT worden gecontracteerd. In het algemeen behoren deze leveranciers tot de groep die nog geen commitment hebben afgegeven en/of de workshops niet hebben bezocht. In de toekomst worden er echter weer nieuwe werkzaamheden aanbesteed en TenneT beveelt van harte aan om de SCL toch te implementeren om een verdere “achterstand” op branchegenoten te beperken. Daarnaast zijn er vele tientallen nieuwe leveranciers in onze selectie opgenomen als resultaat van afgeronde aanbestedingen in 2017-2018. Met deze nieuwe leveranciers is veelal commitment tot implementatie van de SCL contractueel vastgelegd.

Reserveren!

Een aantal CI's begint inmiddels qua capaciteit aardig vol te lopen voor 2018. Het reserveren van capaciteit voor 2018 is aan te bevelen. Een positief punt is dat het aantal door NEN gekwalificeerde auditoren en beoordelaars ook gestaag toeneemt.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Opvallende progressie

Update uitrol Safety Culture Ladder bij TenneT leveranciers

Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Kennisplatform

In het kennisplatform van NEN wordt intensief overleg gevoerd om de eisen aan niveau 4 en 5 van de SCL aan te scherpen en eenduidig te documenteren. De doelstelling is om eind 2018 deze activiteiten gereed te hebben voor

publicatie. Deelnemen aan het kennisplatform NEN kan door het overeenkomen van een kennispartnerregeling met NEN. Het kennisplatform Come Together is in oprichting, maar daarnaast in gesprek met het reeds bestaande platform de “duurzame / veilige leverancier”.

Extra interpretatie

De SCL is een relatief nieuwe standaard, die kaders biedt voor bedrijven in verschillende branches. We hebben echter wel gemerkt dat er branches zijn die mogelijk behoefte hebben aan extra interpretatiedocumenten voor gebruikers en/of auditoren.

Een interpretatie wordt uitgewerkt en opgesteld door een werkgroep van relevante deskundigen, zoals vertegenwoordigers van Cl's, bedrijven en opdrachtgevers. TenneT heeft (voornamelijk offshore) contractors die activiteiten uitvoeren met helikopters en/of schepen. Voor deze activiteiten is NEN vertegenwoordigers aan het electeren en uitnodigen.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

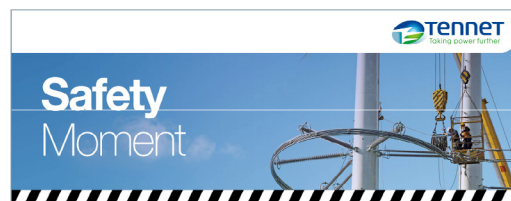
Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Incidenten en verbetermaatregelen

Een greep uit de incidenten en verbetermaatregelen. De incidenten zijn geanonimiseerd uit privacy overwegingen.

Vallend aardsnoer verwondt medewerker

Incident: een medewerker raakte gewond aan zijn arm door een vallend aardsnoer. Het aardsnoer was bevestigd aan een hangladder die vanaf de grond de mast in werd gehesen. Tijdens het begeleiden van de ladder op de grond naar de verticale hijspositie, is het aardsnoer losgeraakt en naar beneden gevallen. De klem van het snoer viel op de onderarm van de medewerker en veroorzaakte een vleeswond.

Oorzaak: het aardsnoer was niet goed bevestigd aan de hangladder. Bij het ophijzen van de ladder (10 meter lang) kwam de medewerker steeds dicht onder de hangende last te staan en daardoor in de gevarezone. Het 13 meter lange aardsnoer was niet gezekerd aan de ladder.

Verbetermaatregel: het incident is besproken met de medewerkers van het project waarbij de Life-Saving Rules nogmaals zijn besproken. Eén daarvan luidt: werk of sta niet onder een hangende last. Verder wordt een stuurlijn gebruikt en worden aardsnoeren gezekerd aan de ladder, bijvoorbeeld met een karabiner.

Kok snijdt in zijn vinger

Incident: bij het snijden van groente sneed een kok in zijn vinger.

Oorzaak: bij het snijden van groente zijn snijhandschoenen slecht toepasbaar en daarom niet beschikbaar. Er was geen snijmachine beschikbaar.

Verbetermaatregelen: er worden snij- en schillemachines aangeschaft voor de locaties in kwestie om het aantal snijhandelingen met messen te beperken. Tevens worden geschiktere snijhandschoenen ter beschikking gesteld.

Medewerker bekneelt zijn hand

Incident: een medewerker hielp de monteur en de machinist bij het verlengen van de graafketting van een kettinggraafmachine. De ketting moest daarbij uit de geleider worden gehesen. Dat gebeurde met een kraantje. De medewerker ondersteunde de ketting en raakte tijdens het laten zakken van de ketting bekneeld tussen de ketting en de geleider.

Oorzaak: de medewerker was zich er niet van bewust dat de machinist met het kraantje de ketting weer liet zakken. De monteur bij de ketting waarschuwde de medewerker niet dat dit ging gebeuren.

Verbetermaatregelen: voortaan wordt voor werkzaamheden aan de ketting een spreider gebruikt of een hijswerktuig, maar dan zonder hulp van een derde,

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In Focus >

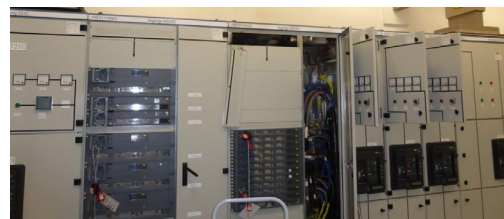
Links >

om communicatieproblemen te voorkomen. De procedure is besproken met de medewerkers.

Incident op DolWin3-landstation: werkzaamheden aan 400V-kast veroorzaken vlamboog

Incident: Op 13 februari 2018 vond er een incident plaats in het communicatiegebouw van het DolWin3-landstation dat momenteel wordt aangelegd. Het incident vond plaats in het kader van werkzaamheden aan de 400V-kast.

De voorman van een onderaannemer had extra draden van de besturingskabel in een bestaande kabelgoot geleid en deze bevestigd met behulp van kabelbinders. Hiervoor moest hij het voorpaneel van de kast openen en het deksel van de bovenste kabelgoot verwijderen. Na het installeren van de extra draden drukte hij het deksel van de bovenste kabelgoot terug op de fitting. Dit veroorzaakte een kortsluiting die leidde tot een vlamboog. Alle betrokken en rechtstreeks getroffen elektriciteitsvoorzieningssystemen werden uitgeschakeld door de medewerker die het schakelsysteem bediende. De voorman moest twee dagen in het ziekenhuis doorbrengen met brandwonden op zijn linkerhand voordat hij zijn werk op locatie weer zonder beperkingen kon oppakken.

Oorzaak: Een onderzoek naar de onderliggende oorzaken van het incident is inmiddels afgerond. De belangrijkste conclusie is dat er een probleem is met het ontwerp van de 400V-kast. Kortsluiting kon optreden doordat de kabelgoot is gemonteerd op een dunne metalen strip die contact maakt met de rails bij een lage mechanische druk. In deze situatie vond de kortsluiting plaats bij het sluiten van de

kabelgoot. Het schot tussen de rails en het apparaatruimtecompartiment was niet correct gefabriceerd door een mogelijke ontwerpfout.

Verbetermaatregel: Alle werkzaamheden aan kasten van deze fabrikant zijn daarom stopgezet. Daarnaast zijn alle kasten in het landstation en op het platform gecontroleerd op vergelijkbare omstandigheden. Er zijn echter geen kasten van deze fabrikant geïnstalleerd op het platform. Als technische maatregel zijn de rails geïsoleerd met behulp van krimpousen om rechtstreeks contact met onder spanning staande delen te voorkomen. TenneT Offshore zal in toekomstige projecten geen gebruik meer maken van kasten van deze fabrikant.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Energized working

In april heeft TenneT in Dedemsvaart voor het eerst in Nederland, met eenmalige toestemming van de overheid, onder spanning aan een hoogspanningsverbinding gewerkt. Deze unieke gebeurtenis kwam tot stand door intensieve samenwerking met RTE (de Franse Netbeheerder), aannemer Joulz en uitvoerende partij Venko. Henk Barentsen – senior manager Grid Service Nederland bij TenneT en initiatiefnemer – is razend enthousiast: “Geweldig wat we in vier jaar tijd hebben bereikt!”

Werken onder spanning is in Nederland wettelijk niet toegestaan. Terwijl in andere Europese landen dit wel het geval is. Door het belang van de beschikbaarheid van het hoogspanningsnet en de toenemende

complexiteit op het net veroorzaakt door de energietransitie, wordt het steeds lastiger om delen van het hoogspanningsnet uit te schakelen van spanning om werkzaamheden uit te kunnen voeren. Hierdoor zijn delen van het net niet meer (tijdig) te onderhouden. Werken onder spanning is hiervoor een veilig alternatief. TenneT en Joulz wilden daarom in Dedemsvaart laten zien hoe werken onder spanning werkt en dat werken onder spanning niet meer risico's kent dan spanningsloos werken.

“Vier jaar geleden zijn we ons als TenneT gaan oriënteren op deze manier van werken. We zijn eerst naar Frankrijk gegaan, daarna naar Amerika en op een later moment weer naar Frankrijk bij onze collega TSO - RTE - om eerst zelf kennis te nemen van energized working. We waren onder de indruk van het uitvoeringsprotocol dat gevolgd wordt. In Nederland leeft de angst dat werken

onder spanning niet veilig zou zijn. Dat was een barrière, naast het feit dat het simpelweg in Nederland bij wet verboden is, door het Arbobesluit dat afwijkt van Europese wetgeving.”

Veiligheid boven alles

Werken onder spanning is niet nieuw. In bijna de hele wereld is het mogelijk om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren terwijl de lijnen onder spanning staan. Dit is mogelijk door gebruik van speciale technieken, kleding en materiaal. Werken onder spanning kent niet meer risico's dan werken zonder spanning. Henk Barentsen: “Je zou zelfs kunnen zeggen dat de intrinsieke veiligheid groter is. Bij energized working worden de stappen nauwgezet uitgevoerd. Er wordt droog geoefend, er vindt een “motorkap” overleg plaats en het werkplan is meer dan uitgebreid. Wanneer er iets afwijkt, dan stopt het werk direct.”

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Uiteraard worden er speciale veiligheidsmaatregelen getroffen. Allereerst zijn de medewerkers hiervoor speciaal opgeleid. Ook maken zij gebruik van speciale kranen, steigers en kleding, allen geïsoleerd. RTE, de Franse collega netbeheerder van TenneT, werkt al langer onder spanning. En aangezien zij de ervaring hebben, is een speciale ploeg naar Nederland gekomen om deze proef uit te voeren. Met speciale technieken wordt de werkplek veilig klaargemaakt, zodat de schilderwerkzaamheden konden worden uitgevoerd. Het samenspel, tussen de partijen verliep uitstekend. “Het werk was zelfs eerder klaar”, aldus Henk Barentsen.

Op de vraag of TenneT in de toekomst vaker onder hoogspanning gaat werken zegt Henk: “De proef is uitgevoerd met een ontheffing van de Inspectie SZW. TenneT wil de methode graag vaker toepassen.”

Waarom Energized working?

- Omdat het niet risicovoller is dan werken zonder spanning, onder Verbinding Niet Beschikbaar (VNB), dat in Nederland vanouds de norm is.
- Omdat het vrijgeven van de verbinding ook risico's geeft.
- Omdat de verbinding gewoon in bedrijf blijft, wat uiteraard de leveringszekerheid ten goede komt. Belangrijk, omdat de beschikbaarheidseisen steeds hoger worden door zonne- en windenergie, maar ook door datacentra en smart grids.
- Omdat er de komende jaren enorm veel onderhoud nodig is, wordt planning van het werk met VNB's steeds complexer. De druk wordt hoger om door te gaan in periodes waarin je eigenlijk niet wilt werken (te koud, te nat, te warm). Dat vergroot de risico's.
- In de rest van de wereld is onderhoud plegen onder hoogspanning wel gebruikelijk.

Wat zijn de bevindingen van de proef?

- Goed gepland werken onder weinig tijdsdruk (de spanning blijft tenslotte op de lijnen), systematisch met weinig verstoringen. De enige verstoring werd veroorzaakt door regen – dan kan ook met deze methode niet gewerkt worden.
- ‘Gij zult niet werken aan lijnen onder spanning’, is een gouden regel die bij Nederlandse elektrotechnici (daardoor) diep in de genen zit. Het vraagt dus nieuw vertrouwen. Pas als mensen zelf zien hoe het werk, met goede voorbereiding en materialen, ook onder spanning uitgevoerd kan worden, ontstaat het besef dat deze methode veilig en goed bruikbaar is. Zien is geloven.
- Samenwerking tussen TenneT, RTE, Joulz en Venko is zeer goed verlopen.
- Veel gasten ontvangen van andere partijen zoals brancheverenigingen, aannemers, ENTSO-E en bestuurders.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In Focus >

Links >

Links

De zomervakantie staat weer voor de deur.

Veilig op reis? Check dan de website van de Nederlandse ANWB www.anwb.nl of de Duitse ADAC www.adac.de

Life-Saving Rules

www.tennet.eu/nl/bedrijf/safety-bij-tennet/life-saving-rules/

Safety Culture Ladder

www.safetycultureladder.org

Safety at TenneT

www.tennet.eu/nl/bedrijf/safety-bij-tennet/

Contractor Management

www.tennet.eu/nl/bedrijf/safety-bij-tennet/contractor-management/